

Львівський державний університет внутрішніх справ

МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
В УМОВАХ ВІЙНИ
(осінні читання)

*Збірник тез
Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти*

24 листопада 2023 року

Львів

УДК 34
М 52

Рекомендовано до друку та розміщення
в електронних сервісах ЛьвДУВС
Вченою радою Львівського державного
університету внутрішніх справ
(протокол від 25 жовтня 2023 року № 4)

Упорядник
Л. В. Павлик,
кандидат юридичних наук

МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО
М 52 **СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ (осінні читання) :**
збірник тез Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти (24 листопада 2023 року) /
упор. Л. В. Павлик. Львів : Львівський державний
університет внутрішніх справ, 2023. 468 с.

Збірник містить тези доповідей та повідомлень, які внесено до програми традиційних «осінніх читань», що проводитимуться у рамках щорічної Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти «Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни» у Львівському державному університеті внутрішніх справ 24 листопада 2023 року. Учасники конференції – курсанти, студенти, магістранти, аспіранти та ад'юнкти закладів вищої освіти України.

Опубліковано в авторській редакції.

The collection contains abstracts of papers and reports included in the program of traditional «Autumn Readings», which will be held as part of the annual All-Ukrainian scientific conference of higher education graduates «Mechanism of Civil Society Functioning in Conditions of War» at the Lviv State University of Internal Affairs on November 24, 2023. Participants of the conference are cadets, students, master degree students, postgraduate students and adjuncts of higher education institutions of Ukraine.

Published in the author's editorial office.

УДК 34

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2023

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ОБОВ'ЯЗКУ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ЗАХИЩАТИ ВІТЧИЗНУ

24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом від 24.02.2022 № 2102-ІХ, було вперше введено воєнний стан на території всієї України строком на 30 діб. У подальшому, у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України тривалість воєнного стану в Україні неодноразово продовжувалася. Крім цього, з метою забезпечення оборони держави, підтримання бойової і мобілізаційної готовності Збройних Сил України та інших військових формувань, уперше в Україні оголошено загальну мобілізацію Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №69/2022, яка була продовжена іншими Указами Президента України [1, с. 164].

Відповідно до частини 1 статті 17 Конституції України, захист суверенітету та територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. А стаття 65 Конституції України проголошує: «захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України. Громадяни відбувають військову службу відповідно до закону».

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» здійснює правове регулювання відносин між державою і громадянами України у зв'язку з виконанням ними конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, а також визначає загальні засади проходження в Україні військової служби. Військова служба – це конституційний обов'язок громадян України,

який полягає у забезпеченні оборони України, захисті її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. До військовослужбовців належать особи, які проходять таку службу, зокрема у Збройних Силах України [2].

Військовий обов'язок включає: підготовку громадян до військової служби; приписку до призовних дільниць; прийняття в добровільному порядку (за контрактом) та призов на військову службу; проходження військової служби; виконання військового обов'язку в запасі; проходження служби у військовому резерві; дотримання правил військового обліку [3].

Громадяни України мають право на заміну виконання військового обов'язку альтернативною (невійськовою) службою згідно з Конституцією України та Законом України «Про альтернативну (невійськову) службу». Відповідно до частини 1 статті 1 Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу», альтернативна служба є службою, яка запроваджується замість проходження строкової військової служби і має на меті виконання обов'язку перед суспільством. Право на заміну виконання військового обов'язку шляхом альтернативної (невійськової) служби мають лише громадяни України, релігійні переконання яких не допускають користування зброєю [4].

Висновки. Відповідно до статті 65 Конституції України захист Вітчизни – це обов'язок громадян України. Цей обов'язок поширюється виключно на громадян України, при цьому немає значення, яким чином особа набула громадянство України. В умовах повномасштабної війни російської федерації проти України та воєнного стану, що стало наслідком оголошення загальної мобілізації, дослідження обов'язку захищати Вітчизну набуває особливої актуальності. Виконання вказаного обов'язку відбувається у формі проходження військової служби. Проте громадяни мають право на заміну виконання військового обов'язку, якщо це суперечить їхнім релігійним переконанням.

Список використаних джерел

1. Публічне право як цінність: колективна монографія / за ред. Р. О. Гаврилюк та П. С. Пацурківського. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 400 с.

2. Рішення Конституційного Суду України (Другий сенат) від 25.04.2019 року № 1-р(II)/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va01p710-19#Text> (дата звернення: 26.10.2023).

3. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 26.10.2023).

4. Про альтернативну (невійськову) службу : Закон України від 12 грудня 1991 року № 1975-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1975-12#Text> (дата звернення: 26.10.2023).